

ردپای قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق در لایحه بودجه ۱۴۰۲

تحلیل موارد مرتبط با تولید برق در لایحه بودجه ۱۴۰۲ (شماره ۱)

لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ با نزدیک به یک ماه تاخیر، چهارشنبه ۲۱ دی ماه منتشر شد. بررسی ارقام کلان بودجه نشان می‌دهد کل مصارف بودجه کشور برابر با ۵۱۰۹ هزار میلیارد تومان است. ۴۱ درصد این بودجه مربوط به بودجه عمومی و ۵۹ درصد بودجه شرکت‌ها و موسسات دولتی است. هزینه‌ها نسبت به لایحه سال ۱۴۰۱، بالغ بر ۵۰ درصد و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۳۰ درصد رشد داشته است.

سهم درآمدها که عمدتاً از محل مالیات‌ها تامین می‌شوند از منابع بودجه عمومی ۴۵ درصد و سهم واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای که عمدتاً به درآمدهای ناشی از فروش نفت و فرآورده‌های نفتی مرتبط است، ۳۳ درصد است.

بررسی سهم وزارت نیرو از منابع بودجه عمومی دولت نشان می‌دهد بودجه این وزارت خانه در ردیف‌های هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برابر ۲۹۳ هزار میلیارد ریال است که نسبت به لایحه سال ۱۴۰۱ به میزان ۳۰ درصد افزایش پیدا کرده است. لازم به ذکر است کاهش بودجه هزینه‌ای وزارت نیرو نسبت به لایحه ۱۴۰۱ به دلیل حذف ارقام تبصره ۱۴ در بخش هزینه‌ای از ردیف وزارت نیرو در جدول بودجه دستگاه‌های اجرایی لایحه ۱۴۰۲ است. همچنین سهم مصارف بودجه عمومی وزارت نیرو از مصارف بودجه عمومی دولت با روند مشابه هر سال، ۱,۳۵ درصد است.

به رسم سال‌های گذشته منابعی که از بودجه عمومی دولت به وزارت نیرو تعلق می‌گیرد عمدتاً برای بخش آب تعریف می‌شود. سهم بخش برق از بودجه عمومی این وزارت‌خانه اندک و نزدیک به ۱۷ درصد است که نسبت به سال گذشته کاهش نشان می‌دهد. این مساله اهمیت بررسی بودجه شرکت‌های دولتی را در صنعت برق به منظور درک فضای مالی این صنعت نشان می‌دهد.

از سوی دیگر در جدول شماره (۹) برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه سال ۱۴۰۲، برای وزارت نیرو به میزان ۳۰ هزار میلیارد ریال بابت ما به التفاوت قیمت تمام شده و فروش برق موضوع ماده ۶ قانون حمایت از صنعت برق تعریف شده است که در سال‌های گذشته ردیفی برای پرداخت آن تعریف نشده بود. صنعت برق سال‌ها است به دلیل عدم دریافت مابه‌التفاوت قیمت‌های تمام شده و تکلیفی از دولت در پرداخت طلب تولیدکنندگان غیر دولتی برق ناتوان است که منجر به انباشت بدهی‌های این صنعت شده است.

بر اساس ماده (۸) قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق، سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است در لوایح بودجه سنواتی، ردیف مشخصی را تحت عنوان «تعهدات دولت بابت ما به التفاوت قیمت‌های تمام شده و تکلیفی فروش برق

مصرفی و انشعاب» به نحوی پیش بینی کند که ظرف سه سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، کلیه مطالبات صنعت برق با استفاده از ابزارهای مالی مختلف تسویه شود.

به نظر می‌رسد ردیف بودجه فوق‌الذکر برای عمل به تکلیف قانونی درج شده در قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق در نظر گرفته شده است.

چندی پیش و در جلسه ۱۴ دی ماه ۱۴۰۱ مجلس شورای اسلامی نیز نمایندگان مجلس با اصل ماده واحده لایحه دو فوریتی اصلاح تبصره (۵) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور موافقت کردند که بر اساس آن تا سقف ۲۰ هزار میلیارد تومان به صنعت برق کشور تزریق خواهد شد. بر این اساس تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰٫۰۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰) ریال از مطالبات دولت که در اجرای بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ به شرکت‌های دولتی منتقل شده و یا می‌شود با اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی از بدهی‌های دولت ناشی از مواردی مانند یارانه قیمت‌های تکلیفی به شرکت‌های مذکور از جمله شرکت‌های زیر مجموعه بخش برق وزارت نیرو، کسر و تسویه شده تلقی می‌شود. همچنین برای تسویه بخشی از بدهی دولت به شرکت توانیر بابت مابه‌التفاوت قیمت تمام شده و تکلیفی فروش برق، موضوع ماده (۶) قانون حمایت از صنعت برق کشور - مصوب ۱۳۹۴، - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با تضمین سازمان برنامه و بودجه کشور مبلغ یکصد و پنجاه هزار میلیارد (۱۵۰٫۰۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰) ریال انواع اوراق مالی اسلامی از جمله اسناد خزانه اسلامی را با حفظ قدرت خرید در مقاطع زمانی مشخص، منتشر و به طلبکاران صنعت برق با معرفی وزیر نیرو واگذار نماید.

به نظر می‌رسد صنعت برق با مجموع این اصلاحات در صدد کاهش بدهی‌های خود به فعالان بخش خصوصی است که باید دید در عمل چگونه خواهد بود و منابع بین مطالبات بخش‌های تولید، انتقال و توزیع با چه منطقی تخصیص خواهند یافت.